

ONZE JONGENS

MAANDBLAD VAN "VALKENHEIDE"

OPVOEDINGSGESTICHT VANWEGE DE NED. HERV. KERK

ONDER REDACTIE VAN DEN DIRECTEUR

TELEF. INTERC. NO. 7

- MAARSBERGEN

- GIRONUMMER 51766

BESTUURSLIEDEN :

Dr. J. TH. DE VISSER, 's Gravenhage, Voorzitter. Ds. M. HEFTING, Elst (G.).
 A. B. C. DUDOK DE WIT, Amsterdam. Mr. S. J. HOGERZEIL, 's Gravenhage.
 Vijgendam 2, Secretaris. Ds. J. W. A. KLINKHAMER BREDIUS, Baarn.
 Jhr. F. HOOFT GRAAFLAND, Amsterdam, Mr. J. E. A. LISMAN, 's Gravenhage.
 Heerengracht 420, Penningmeester. Dr. J. DE MOL VAN OTTERLOO, Laren (N.H.).
 Ds. J. BARBAS, Hengelo (G.). A. OHLEN, Alkmaar.
 H. J. DE GROOT, 's Gravenhage. Mr. W. F. E. SPIERING, Arnhem.
 Jhr. Q. J. VAN SWINDEREN, Loosdrecht.

Directeur : D. NOORDAM.

Kroniek.*„O Kerstnacht, schooner dan de dagen”.*

Het Christusfeest staat, als het alles beheerschende wel in ons December-gestichts-leven, en door het materieele en door het spiritueele.

Voor al het eerste?

Reeds vangt het voorbereidend zorgen voor het Kerstfeest aan als de geneugten van St. Nicolaas nog versch in het geheugen en voor sommige mild bedeeden onder de jongens nog zwaar in de maag liggen. Dan begint reeds het wikken — en wégen!, want zuinig zijn is méér dan ooit noodzakelijk: — wat zullen we onzen jongens tot kiezen voorleggen als „Lijst van Kerstgeschenken”? Voor al blijvende *waarden*, opdat in het geschenk nog lang de herinnering aan „het feest” blijft bestaan.

Een vakboek? Hoe gaarne! Maar wat blijven boeken toch duur!!

Een fijn stuk gereedschap? Met groot genoegen! En met gunstig resultaat. Een waterpas, een schrijfhaak, een schietlood, een passer, een snoeimes... vul maar aan. We willen dit wel. En de besten onder onze jongens ook!

„Een plankje snijhout, mijnheer!”

Goed. Ook een plankje snijhout. De jongens kunnen door uren arbeids daar *zelf* iets moois van maken.

Een doos post. Geen papier, geen envelop van de stichting als je naar huis schrijft! Misschien krijg je ze wel met „zoo mooi blauw” van binnen!

Een scheerapparaat.

Of een pijp?

Liever dan maar het eerste. Dat is niet zoo „alledaagsch"! Is de lijst voor elkaar zóó, dat het onzen jongens moeilijk valt om het één te kiezen, omdat dat andere toch ook wel „kim" is, dan dient aan „de boom" gedacht.

Dank zij de beproefde trouw van den Heer De Beaufort van Maarn, Woudenbergs Boschbeheerder, wordt het vraagstuk „boom" steeds opgelost in den tijd, waarin men een briefkaart schrijft.

Maar dan komt de kok al eens kloppen en verwachtend vragen: „Maar weer net als de vorige keer, mijnheer?"

Dat is een moeilijke vraag! Want eigenlijk wilden we het vast nu een beetje anders dan verleden jaar. Je moet vooral zorgen voor „anders" onder jonge menschen, die leven in een afgesloten kringetje. Maar... „het was verleden jaar nogal héél goed naar 't zin, mijnheer," komt raadgevend de kok het probleem verzwaren.

Ja, het wás ook goed!

„Als we eens een kop thee namen voor die eerste chocola," opperen we aarzelend, want voor onze jongens „thee in plaats van chocolade..."

„Ja en dan wat sprits inplaats van een bolus," vult de kok aan.

Wat een vraagstukken: thee of chocolade; sprits of bolus!

Je worstelt er in het gesticht soms veel meer mee, dan met het wetenschappelijk artikel uit je vaktijdschrift! En kun je van het laatste den uitslag reeds bevroeden aan het begin, van de reactie's door de eersten verwekt ben je nooit zeker.

„Ik dacht voor elke jongen een sinaasappel, mijnheer," zoo komt de Heer Renden, die er altijd op uit is onze feestdagen te doen glanzen, mij vertellen.

„Nog wat versiering voor den boom, mijnheer," herinnert de hoofdamtenaar.

„Moeten het weer kaarsen zijn?" vraagt de huismeester.

„Wanneer het podium opslaan? vraagt het Hoofd van het Vakonderwijs en „Hoe groot moet het wezen?" informeert daarop zijn helper.

Wat al zaken, wat al zorgen,
Dringen heden, klemmen morgen!

Alles staat in het teeken van het Kerstfeest, dat gansch de materie schijnt te beheerschen.

— Wordt door al dit materiele het geestelijk goed niet geschaad?
Neen.

Wij zijn niet bevreesd, dat door een niet-gewone tractatie de harten minder verstaan zouden, dat ontroerend gebeuren van het Kerstfeest, waarin God van den hemel een verzinkende aarde de hand toesteeckt om haar op te heffen uit haar donkerheid en ze te plaatsen in Zijn heerlijk Licht. Ook Zijn stoffelijke

gaven blijde genoten, voeren naar Hem heen!

Wij zijn niet beducht, dat de glans van het Kindeke in Bethlehems kribbe vervagen gaat bij de schitterende weerkaatsing van kaarslicht in goudglit en glasbol. „Elke tak-top, elke kaarsvlam jongens, wijst naar Boven."

Geestelijk goed geschaad?

Dacht men dat onze oud-verpleegden als er van jaar tot jaar een verlangen is om het Kerstfeest op Valkenheide bij te wonen, getrokken worden door een kopje chocolade en een koekje? Zéker, die trekken mee. Om geestelijk gevoed te worden is spheer noodig. Om spheer te scheppen, dient stemming gewekt. En zingen en zeggen, lofzang en lichtjes, gebak en geschenk zij dragen ieder hun deel tot dat grootsche geheel: even het hart ontsluiten en opvangen een straal van de liefde van God!

Wordt daarvan de uitwerking niet terstond openbaar, wie vrucht wacht van den akker des harten, weet, dat het zaad in de donkere aarde moet vallen en schijnbaar verloren zijn, wil het opschieten en beantwoorden aan verwachten en gelooven.

„O mijnheer ga toch maar voort, U weet niet hoeveel goed het doet", zoo zei met diepe ontroering op dezen Kerstdag mij een oud-verpleegde. „Geef het maar nooit op mijnheer, omdat het soms lijkt, dat het toch niet helpt. Want het helpt wél en als je op Valkenheide ben geweest, dan laat je het nooit meer los".

Toen vertelde hij van zijn gang door de diepte, maar nooit was verstorven wat gestrooid lag in het hart en nu kón hij danken en kwam hij danken voor geestelijken zegen meege dragen uit zijn verblijf in het gesticht.

Een paar dagen later legt een van de jongens een briefje neer op mijn bureau. Wanneer dit gebeurt, dan weten we, dat ons een mededeeling bereikt, welke men wel durft schrijven, maar niet zeggen. Soms belijdenis van bedreven kwaad, soms belofte van beterschap, soms ook....

„Onze Lieve Heer moge U en allen hier sterken en Hij geve U goede en gehoorzame jongens, die Hem zullen leeren kennen. Als wij Hem maar tot Leidsman hebben, dan zal het wel gaan. Dat weet ik nu van mijzelf. Ik *ben* op den *weg*."

Ja, we zullen maar blijven zaaien in het zeker weten, dat de Heer des Oogstes nog wel schoven in de schuur zal doen dragen!

We vierden een mooi Kerstfeest.

Op den eersten Kerstavond zong To van der Sluys ons Kerstliederen en zat Barend Renden aan den vleugel. Rijk en rein genieten!

Den avond van den tweeden dag rondom den lichtenden spar. Krachtig zingen, mooi zeggen, aandachtig luisteren, veel verwerken, rijken zegen.

Onze ambtenaren brachten in het leekenspel van Fallentin de

„Boodschap aan de Herders”, iets nieuws in onzen kring, dat diepen indruk maakte op jong en oud.

* * *

De jaarwisseling bracht de gelukwensen van honderden oudere en jongere vrienden, welke wij gaarne wederkeerig het beste wenschen, wat wij menschen ervaren kunnen in ons kort maar roerig zijn; de goede Hand Gods over ons!

Vreemd weer. Onder de tientallen kaartjes treft mij opeens dat van Henk. Tien jaar geleden verliet hij ons. Nooit hoorden we iets van hem. En nu zoo opeens een schuchter kaartje.

Gaat het hem goed na dagen van donkerheid en durft hij nu weer iets van zich te laten hooren?

Gaat het hem slecht in deze ernstige tijden en dringt nu uit het onderbewuste naar voren: daar waren dagen dat het beter ging, daar ginder op de hei . . .

Het kaartje laat ons raden, maar geeft geen antwoord, dan alleen dit: na jaren van schijnbaar vergeten bleef leven de herinnering aan het gesticht en plotseling breekt zich baan een sterk verlangen om nog ééns, heel even maar, te laten blijken dat er vriendelijke gedachten gaan door het hart van den oud-verpleegde als hij terugdenkt aan den tijd „toen ie zat in 't gesticht.”

* * *

Het nieuwe jaar!

Een schok van verwachten gaat door de harten en hoofden onzer jongens. Het oude stelde in zoo menig opzicht teleur! Twintig jongens in bezit van het „Diploma”, dat waarborg is van met vrucht genoten vakonderwijs en sleutel, welke past op de deur naar de *Vrijheid*, vonden in het oude jaar geen gelegenheid om in de gewone samenleving terug te keeren, wijl werk ontbrak.

Maar dat jaar is gelukkig voorbij.

We gaan nu het voorjaar weer tegen.

En alle malaise ten spijt leeft daar weer hoop in het hart!

De Omslag.

„Het bekende roode boekje van Valkenheide” verschijnt heden in een nieuw pakje, dat naar wij vertrouwen onzen lezers niet onwelgevallig zal wezen.

Als eerste winst van den nieuwen omslag meenen wij te mogen noteeren, dat hij iets steviger is dan de oude en dat hij beter den „den druk der omstandigheden” zal verdragen dan zijn voorganger.

Dat de tint, weleer neigend naar rood nu gaat in de richting van oranje, mag misschien mede in het voordeel van het nieuwe jasje worden aangeschreven.

De grootste en meest beteekenende verandering echter ligt in de vulling van de voorzijde. Onze Leeraar in het schilderen, Schalekamp, teekende een ontwerp, dat uitbeelding geeft van het werk onzer Stichting.

Een jonge man, verkeerend, waar gifzwammen wassen en listige omleiding omstrikt, laat huiverend het hoofd zakken in machtlooze handen. Donker om hem is het donker ook in hem.

Van boven echter vallen uit brekende wolken bundels van licht. Op den achtergrond staat, overstraald door dat licht van omhoog het Hoofdgebouw onzer Stichting, welke bedoelt te zijn een schijnend licht in jonge, donkere levens.

Een mooie avond.

Mooie avonden, die catechisatieavonden.

Dan zit je zoo knusjes midden tusschen je twintig knapen en je geeft, gul en goed, in hun tot luisteren gestemd gemoed.

Maar het hoogtepunt van zulk een avond is toch het oogeblik, waarop de vragen loskomen en de twintigjarigen in het stellen van hun vragen blijc geven, van wat er roert in hun binnenste. Dan trilt er leven in het kleine kringetje en alles ademt actie.

„Maar, mijnheer, hoe kan dat nou . . .” en dan komt zooveel, wat het verstand niet kan verwerken: kleine bezwaren, uiterlijkheden, vormen, doch door dat alles straalt de warme gloed van het eerlijk zoekend jongenshart.

We toefden bij Jozef in het gevangenhuis en het probleem van de leiding Gods in een menschenleven hield ons gevangen. „Niet willen zondigen en dan in de cel!” — en alles in mijn knapen verzetten zich tegen zoo schrijnend onrecht en de „waaroms?” wolken zich samen op de in vraagspanning tot mij gerichte gezichten. Doch de sfeer was van zuivere oprechtheid, en de stemming mooi en mild. Geen bittere laatdunkendheid, doch meer beklemmenden angst en diep ontzag over zulk

onbegrepen regeeren, deed met aandrang vragen: „Maar, mijnheer, waarom?”

Alle tongen kwamen los. Oók van die jongens, welke je nooit eens hoorde, doch die nu bij Jozefs geschiedenis zich op een terrein gevoelden hen voldoende bekend om te weten, dat er zooveels „onbekends” in was.

Ook Maarten, die „zwaarlijk sprak” vond vrijmoedigheid, zij het schuchter en zacht, te zeggen: „Maar, mijnheer?” en toen ik mij, met de anderen, luisterend naar hem keerde, vervolgde hij „zat hij er toen nog in?”

Duidelijk was zijn bedoelen mij jammer genoeg niet, zoodat ik wel vragen moest: „Wat bedoel je Maarten?”

„Ja, mijnheer”, luidde zijn toelichting, „of Jozef toen nog in de gevangenis zat.”

Dat was wel wat méér klaar, doch overduidelijk was het nõg niet en dat deed mij verder vragen: „Wanneer, meen je?”

Toen raapte Maarten zijn moed bijeen en met al de stootende kracht van zeggen, waarover hij beschikken kon, kwam er schijn-forsch naar buiten: „Wel mijnheer of hij of hij er toen nog inzat toen hij er uitgehaald werd ...?”

Tegen zulk een vraag-formuleering moet elke stemming het afleggen. Gul gierde het door de jongensgroep: „Nou, die is goed”

„Ze hebben 'm d'r uitgehaald toen ie er niet meer in zat, zeg!”

Zelfs meende ik onder den wegrollenden lachen-klank een verachtelijk: „stommerd” te hooren.

Het verschrikte oogenaar van Maarten maakte het mij niet moeilijk ernstig te blijven en het lachen van mijn jongens liet mij net voldoende tijd, om te verstaan, dat de ongelukkige vrager worstelde met het onbegrijpelijke: bleef Jozef nu maar al dóór in de gevangenis, toen de schenker hem vergat? Deed God dan niets?

„Ja, jongens, d'as een zware tijd geweest voor Jozef twee jaar! waarin hij elken dag hoopte: nu zal het de laatste zijn en dan toch wéér: teleurstelling ...”

Weg was de luchtige vroolijkheid en diep drongen we weer door in het vormend lijden van den aanstaanden onderkoning van Egypte.

Twee jaar

En elken dag hoop je

Statistiek der verpleegden.

Toestand op 31 December 1931.

Verpleegd in de Stichting:			
Regeeringsjongens	104		
Pupillen van „Valkenheide”	13		
Voor particuliere rekening	63		180
Elders geplaatst onder ons toezicht:			
Regeeringsjongens	41		
Pupillen van „Valkenheide”	3		44
Totaal der ingeschrevenen:			
Meerderjarig geworden	589		
Teruggegeven aan Ouders, Voogden of Regeering	28		
Overleden	8		625
Totaal opgenomen sedert de opening van „Valkenheide” op 4 Oct. 1912 (hoogste stamboeknummer)			849

Giftenlijst.

In hartelijken dank ontvangen gedurende December:

Inw. Zending Vlaardingen f 10,—; D. d. W. te L. f 15,60; N. N. te A. f 1,10; N. N. f 25,—; Mevr. v. A. te U. f 2,50; J. H. B. te A. f 3,50; N. N. te A. f 25,—; Ds. K. J. te V. f 2,50; Ds. F. G. H. te Z. f 2,50; Dames M. te 's-Gr. f 35,—; Mej. G. Z. te S. f 10,—; N. N. f 100,—; Prov. Ziekenhuis Bakkum f 5,—; Ds. H. F. P. te B. f 2,—; Ds. D. W. O. M. te W. f 5,—; Mej. H. T. te Z. f 5,—; Mr. S. te A. f 60,—; Jvr. R. te 's-Gr. f 25,—; D. re R. v. D. te 's-Gr. f 25,—; Ds. C. M. L. te A. f 7,37; Jvr. W. R. te 's-Gr. f 25,—; Mevr. J. M. te 's-Gr. f 2,50; Mej. M. B. te P. f 26,45; Ds. A. J. W. te 's-Gr. f 10,—; Ds. D. B. te B. f 2,50; Ds. J. P. te A. f 2,50; Ds. W. H. W. te O. f 7,10; F. E. v. V. te L. f 35,20; Ds. H. v. D. te N. f 10,—; B. sse S. te V. f 5,—; Ned. Herv. Gemeenten: Horssen f 5,—; Buurse f 5,—; Alblasterdam f 5,—; Apeldoorn f 25,—; Tzum f 5,—; Usselo f 25,—; Uithuizen f 10,—; Hellendoorn f 20,—; Woerden f 30,—; Zelhem f 10,—; Ophemert f 5,25; Beek f 5,—; Elst f 70,20; Batenburg f 11,—; Angeren f 3,50; Middelstum f 7,50; Uithuizermeeden f 5,—.

Mogen we onzen contribuanten vriendelijk verzoeken hunne jaarlijksche bijdrage over te schrijven, c.q. te storten op onze postrekening No. 51766.

Dat spaart tijd en kosten!

Door den Heer Nicolai Kerstfeestgaven 1931:

Jonkvr. C. v. L. v. P. f 5,—; Mej. G. v. E. f 5,—; N. N. te Z. —,50; S. te R. f 1,—; S. te V. f 1,—; Mevr. S. E. v. S. f 10,—; Mej. I. de M. te A. f 2,50; Di. H. P. te R. f 2,50; Ds. B. te B. f 2,50; J. M. V. te A. f 2,50; Lyceum te B. f 23,50; H. H. ten C. f 2,50; W. F. Q. H. te A. f 2,50; G. J. te A. f 2,50; Di. de P. te A. f 1,—; M. D. S. D. te W. f 1,—; J. P. te Sch. f 2,—; J. M. v. G. te R. f 2,50; J. S. W. N. te U. f 1,—; Mej. W. B. te E. f 5,—; C. S. t. T. M. te H. f 1,—; v. L. te A. f 10,—; M. K. v. d. Z. te Sch. f 2,50; L. C. te R. f 1,—; H. C. de K. te D. f 1,—; Bisse T. v. A. f 2,50; G. J. L. te R. f 1,—; I. H. A. B. te H. f 2,—; H. A. A. te R. f 2,50; W. M. te B. f 2,—; P. G. te U. f 1,—; H. C. B. te D. f 2,50; W. J. B. te H. f 1,—; K. B. te H. f 1,—; G. Ph. Sch. f 0,50; M. v. H. te G. f 2,50; M. M. Th. M. te B. f 2,50; Alg. Vr. Imp. te R. f 5,—; M. H.—H. t. H. f 2,50; D. t. T. te A. f 1,—; H. P. L. te E. f 2,50; R. H. H. te R. f 2,50; t. M. A. f 2,50; Mej. D. B. te A. f 1,—; C. H. de H. te H. f 1,—; A. O. te B. f 2,—; Jhr. Ir. S. te B. f 2,50; G. v. d. Z. te R. f 1,—; H. M. te L. f 1,—; J. T./M. te H. f 1,50; E. M. H. L. S. te B. f 5,—; J. v. D. te Sch. f 1,—; H. W. A. P. te K. f 2,—; W. G. te G. f 2,50; Mej. L. M. H. K. te D. f 1,50; D. E. B. te H. f 1,—; E. d. J. f 1,—; Ned. S. E. Gr. Mij. A. f 2,50; Mej. M. T. E. P. te H. f 5,—; P. E. M. te B. f 2,50; H. W. v. M. te A. f 5,—; H. Ned. V. te A. f 2,50; A. A. V. H. te B. f 2,50; J. de M. v. O. te B. f 10,—.